

Para ve Vergiler

Hesap/ Ödeme

Vergiler

Borçlar

Az Parayla Geçinmek

Hesap/ Ödeme

Para kazanan ve fatura ödemek zorunda olan kişinin bir banka ya da posta hesabına ihtiyacı vardır. Alışverişler için debit ya da kredi kartları çok yaygındır.

Hesap

İsviçre' de oturan hemen hemen herkesin bir hesabı vardır. Çalışanların aylık maaşları genellikle banka hesaplarına yatırılır. Birçok banka ve postane hesap açma imkanı sunar. Normalde bir hesap açtırmak ücretsizdir. Açtıktan sonra ise hesap ile ilgili farklı giderler ortaya çıkabilir. Giderler, faizler ve sunulan hizmetler hesap açılan yerden yere göre değiştiyi için karşılaştırma yapmakta yarar vardır. Bir hesap açtırmak için ise bir pasaport ya da farklı bir kimlik belgesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Debit Kartları / Kredi Kartları

Hesabı olan kişi, para çekmek için bir hesap kartı alır. Bu kart sadece hesabın açıldığı bankada geçerli olmaktadır. Ama bankalar ya da postaneler bütün bankalardan para çekebilme veya çoğu mağazada ödeme yapabilme olanağı sağlayan debit kart (örneğin Maestro) alma imkanı sunar. Debit kartları yurtdışında da kullanılabilir. Karta göre ücretlerde farklılık göstermektedir. Kredi kartları, bu imkanı sağlayan farklı yerlerden çıkartılabilir. Kredi kartlarının hizmetleri ve ücretleri çok farklı olabilir, bu nedenle kartlar arasında karşılaştırma yapmakta yarar vardır. Debit veya kredi kartıyla ödeme ve alışveriş yapmak artık çok yaygın bir durumdur.

Faturaları Ödemek

Faturalar (Rechnungen) genellikle kişilere, bir ödeme makbuzuyla posta ve ya e-posta aracılığıyla gönderilir. Bunları ödemek için üç olanak vardır:

- E-Banking (İnternet yoluyla): İnternet aracılığıyla ödemek çok yaygın olup güvenlidir.
- Gişede ödemek: Bir ödeme makbuzu aracılığıyla postanede peşin olarak ödemeler yapılabilir. Posta hesabı olan kişiler ödemeleri kartla yapabilir. Banka müşterileri de banka gişelerinden ödemeleri kartla yapabilir.
- Posta Aracılığıyla: Banka ya da postaneye mektup yoluyla ödemeler yapılabilir.
- Daha detaylı bilgiler, bankalar veya postanelerden alınabilir.
- Düzenli olarak gelen faturaları ödeme olanakları:
- Borç kaydı işlemleri (LSV) rahat bir ödeme seçeneğidir, çünkü faturalar otomatik olarak hesaptan düşmek kaydıyla ödenir. Bu konuda ki bilgiler fatura gönderen yerler ya da banka/ postanelerden alınabilir.
- Eğer fatura tutarı hep aynıysa (örneğin kira gibi) o zaman havale için postane ya da bankaya düzenli ödeme talimatı (Dauerauftrag) verilebilir.

Faturalar için her zaman bir ödeme süresi vardır. Bu sürenin dikkate alınmaması durumunda belli yaptırımlar uygulanabilir: Mesela, icra takibi (Betreibung) mümkündür.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/para-ve-vergiler/konto-oedeme

Vergiler

İsviçre'de vergilendirme oturulan yere bağlıdır. Özel kişiler için en önemli vergiler arasında gelir, servet ve katma değer vergileri gelmektedir.

Vergi sistemi

İsviçre'de Konfederasyon, kantonlar, belediyeler ve kamu hukukuna tabi dini cemaatler vergi (Steuern) almaktadır. Doğrudan ve dolaylı verilen vergiler arasında ayrım vardır. En önemli doğrudan vergiler gelir ve servet vergileridir, bunlar vergi mükellefleri tarafından direk ödenir. Dolaylı vergiler arasında katma değer, tütün ya da petrol vergilerinin yanında başka vergiler de bulunur. Bu vergiler ürünlerin fiyatına dahildir. Vergiler kanton ve belediyeler sorumluluğunda olduğu için, doğrudan vergilerin miktarında oturulan yerlere göre büyük farklar vardır. Evli çiftler birlikte vergilendirilmektedir.

Kaynak Vergisi

İsviçre'ye yeni yerleşen yabancıların gelir vergileri doğrudan maaştan kesilir (Kaynak vergisi, Quellensteuer). Çalışanların başvurusu işverenler tarafından yapılır.

- Verginin miktarı gelire, medeni duruma (evli, bekar, dul) ve çocuk sayısına bağlıdır. Değişiklik durumunun (medeni hal, gelir değişikliği vb.) derhal bildirilmesi gerekir.
- Ek olarak kaynak vergisinden çeşitli kesintiler yapılabilir; örneğin 3. Sütun olarak adlandırılan özel emeklilik sigortasının mevduatları, borç faizleri, yüksek sağlık giderleri vb.
- Servet sahibi olan kişi bu durumu bildirmeli ve bunun için özel olarak ayrı vergi vermelidir.
- Yıllık 120'000 olan gelirden itibaren vergi beyannamesi ulaştırılmalıdır (düzenli vergilendirme).
- İsviçre vatandaşı ya da C- yerleşme izni olan biriyle evli olan kişinin de vergi beyannamesini doldurması zorunludur (düzenli yıllık vergi).

Kanton Vergi İdare'si (Kantonale Steuerverwaltung), kaynak vergisi ile ilgili diğer bilgileri verir. Kantonun Vergi İdare'si servetin vergilendirmesi konusundaki sorularda yardımcı olur.

Düzenli Yıllık Vergi

İsviçre pasaportuna veya C daimi oturma iznine sahip kişiler normal vergilendirmeye tabidir (ordentliche Besteuerung). Vergi maaşlarından kesilmez. Vergi beyannamesi doldurmaları ve vergileri fatura ile ödemeleri gerekir. Vergi beyannameleri online olarak da doldurulabilir. Avans ödemesi (Vorauszahlung) yapılması tavsiye edilir. Beklenen vergi miktarı vergi hesaplayıcısı (Steuerrechner) ile hesaplanabilir. Vergi beyannamesinin doldurulması İsviçre vatandaşları için de karmaşıktır. Bu nedenle vergi beyannamesini ilk kez doldururken yardım almanız tavsiye edilir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/para-ve-vergiler/vergiler

Borçlar

Faturaların zamanında ödenmemesi ciddi sonuçlar doğurabilir. Finans problemlerinde borç danışma daireleri destek sunmaktadır.

Uyarı ve icra

Faturasını zamanında ödemeyen kişiye normal koşullarda iki uyarı (Mahnung) yapılır. Ama alacaklılar her zaman bir icra takibi (Betreibung) başlatabilir. Bu durumda borcu olan kişi, sorumlu icra dairesi (Betreibungsamt) tarafından bir ödeme emri alır. Bu işlemler için ek ücretler ortaya çıkar. İcra takibinin haklı olmadığını düşünen kişi, ilgili icra dairesinde hukuki teklif yazısıyla (Rechtsvorschlag) kendini savunabilir. Dikkat: İcra takibi maaş ya da değerli eşyaların haczine götürülebilir. Bunun dışında icra takipleri icra kaydında (Betreibungsregister) işlenir (en nihayetinde ödense bile). Bu durum başka sorunların yanında ev aramada problem doğurabilir.

Borçlar

Finans konusunda endişeleri ve borçları olan kişi, bir borç danışmanlık merkezine (Schuldenberatungsstelle) müracaat etmelidir. Orada bu konularda destek verilir. Uzman kişiler yardım isteyenlerle beraber durumu inceleyip, sorunlara çözüm arar. Caritas kurumu telefon aracılığıyla anonim danışmanlık hizmeti sunar: "SOS-Schulden" Beratungs-Hotline, telefon 0800 708 708 (ücretsiz). İhtiyaç olduğunda başka bir kuruma yönlendirme yapılır. Destek ve yararlı bilgiler Danışmanlık Servisi Plusminus'dan alınabilir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/para-ve-vergiler/borclar

Az Parayla Geçinmek

İsviçre'de yaşam oldukça pahalıdır. Bu nedenle bazı ürünleri ikinci el yerlerden almakta fayda vardır. Parasal sıkıntısı olan kişiler, belirli mağazalardan ucuz alışveriş yapabilir.

Kullanılmış Eşyalar

İsviçre'de birçok ikinci el satış mağazası (Brockenhäuser) vardır. Buralarda kullanılmış eşyalar çok ucuz fiyatlara satın alınabilir. Şahıslar da belirli pazarlarda kullanılmış eşyaları satışa sunabilmektedir. Bunlar; bit pazarları (Flohmarkt), ikinci el elbise mağazaları, Ski ürünleri pazarı vb. dir. Aynı zamanda internet sayfaları da ikinci el ürün satım ve alımı için tercih edilir.

Spor / Kültür / Eğitim

Kulturlegi kartı, dar gelirli olan kişilere boş zaman, spor, kültür ve eğitim etkinliklerinde indirim sağlamaktadır. Kart için Caritas'a başvurulabilir. Caritas bu konuda bilgi verir ve kişinin Kulturlegi hakkına sahip olup olmadığını kontrol eder. Familienpass, FamilypassPlus veya colorkey ile de birçok etkinlik için indirim alabilirsiniz.

Caritas Mağazası

Dar gelirli insanlar Caritas mağazalarında (Caritas Markt) günlük ihtiyaç ürünlerini ve gıda maddelerini çok ucuz fiyatlara alabilir. Bunun için Caritasa başvurularak alınan özel bir karta ihtiyaç vardır. Caritas bu konuda bilgi verir ve kart hakkının olup olmadığını inceler. Basel'de bir mağaza vardır.

Devlet Yardımı

Geçinmek için temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanan ve ekonomik zorluk çeken kişinin, bir çok durumda devletten yardım alma hakkı vardır. Bu şekilde, örneğin sağlık sigortası primleri ya da eğitim bursları için sunulan indirimlere başvuru yapılabilir. Belli yaşam koşullarında sosyal sigortalardan ya da sosyal yardımdan para alınır. Maddi durumu iyi olmayan aileler, belirli koşullar altında kira yardımı için başvuruda bulunabilirler (Familienmietzinsbeiträge).

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hallo-baselstadt.ch/tr/para-ve-vergiler/az-parayla-gecinmek